

**INSTAGRAM KULLANIMI VE YALNIZLIK
ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ**

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS ON
INSTAGRAM USE AND LONELINESS

Fatma ÖZTAT

45

INSTAGRAM KULLANIMI VE YALNIZLIK ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS ON INSTAGRAM USE AND LONELINESS

Fatma ÖZTAT¹

Anahtar Kelimeler:

Sosyal Medya
Instagram,
Yalnızlık
Bibliyometrik Analiz.

Keywords:

Social Media
Instagram
Loneliness,
Bibliometric Analysis

ÖZ

Sosyal medya kullanımı, toplumsal pek çok göstere ile ilişkilendirilmektedir. Instagram'ın görüntü merkezli kullanımının diğer sosyal platformlara göre psiko-sosyal göstergeler açısından farklı sonuçlara zemin hazırlayabileceği öne sürülmektedir. Yalnızlık son dönem sosyal medya çalışmalarında öne çıkan bir olgudur. Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına son dönemde yapılmış bilimsel çalışmalar açısından sistemli bir bakış açısı getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu problemten hareketle bu çalışmada 2013-2023 yılları arasında Scopus veri tabanında yer alan tüm disiplinlerdeki bilimsel çalışmalar, "Instagram kullanımı" ve "yalnızlık" anahtar kelimeleriyle sınırlandırılarak incelenmiştir. Veriler önce tabloleştirilmiş sonra VOSviewer programıyla görselleştirilmiştir. Bulgulara göre Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramları son on yılda artan bir yayın sayısına sahiptir, kavramlar en çok sosyal bilimler disiplininde yer almaktadır. Instagram kullanımı ve yalnızlık üzerine en çok yayın yapan ülke ABD, İngiltere ve Güney Kore'dir. Üniversite bazında yayın sayısı incelendiğinde ABD'deki kurumların öne çıktığı tespit edilmiştir. Türkiye Instagram kullanımı ve yalnızlık üzerine yapılan bilimsel çalışma sayısında dünya genelinde 8. sıradadır. Bu çalışma, ilgili kavramlara yönelik küresel eğilimleri vurgulayan, sosyal medya ile psikososyal refah arasındaki etkileşime yönelik gelişen akademik ilgiye ilişkin içgörülere sahip güncel bibliyometrik bir bakış sunmaktadır.

ABSTRACT

The use of social media is associated with many societal indicators. It is suggested that the image-centered nature of Instagram distinguishes it from other platforms in terms of its potential psychosocial effects. Loneliness has emerged as a prominent phenomenon in recent social media studies, necessitating. A systematic review of the relationship between Instagram use and loneliness in recent scientific literature. In response to this need, in this study, scientific studies in all disciplines indexed in the Scopus database between 2013-2023 were examined by limiting them to the keywords "Instagram use" and "loneliness." The data were first tabulated and then visualized with the VOSviewer program. According to the findings, the concepts of Instagram use and loneliness have an increasing number of publications in the last decade, within the discipline of social sciences. The countries with the highest number of publications on Instagram use and loneliness are the USA, the UK and South Korea. When the number of publications on a university basis is analyzed, it is determined that institutions in the USA stand out. Notably, Turkey ranks 8th globally in the number of scientific studies on Instagram use and loneliness. This study provides an up-to-date bibliometric overview that highlights global trends and offers insights into the evolving academic interest in the interplay between social media and psychosocial well-being.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Bölümü, fatma.oztat@selcuk.edu.tr, Orcid: 0000-0002-6988-7389

GİRİŞ

İnternet teknolojisindeki önemli gelişmeler, sosyal medyanın toplumsal hayattaki önemini artırmıştır. Sosyal medya, arkadaş edinme, iletişim kurma, hizmet sağlama ve alma, reklam verme, mal alıp satma, haber arama ve alma ve siyasi faaliyetlere katılma gibi günlük faaliyetlerimize destek olmaktadır (Rejeb vd., 2022). Sosyal medya, kendini tanıtmaya ve sosyal etkileşim için uygun olduğundan, sosyal ilişkiler için çeşitli yeni fırsatlar sağlamaktadır (Gonzales, 2017). Diğer yandan problemli sosyal medya kullanımı, gündelik hayattaki süreçleri aksatabilmektedir (Huang, 2022).

Sosyal medyayı, günlük hayatta kaygılı olan, yüz yüze iletişim sorunları olan insanların kullanmaya eğilimli olduğu bilinmektedir (O'Day & Heimberg, 2021). Bu nedenle sosyal medya, hayattaki problemleri telafi edici bir mekanizmaya dönüşebilmektedir (Kardefelt-Winther, 2014). Bu nedenle sosyal medya kullanımı ve psikolojik iyi oluş konusunda, sosyal medyanın telafi edici yönünün göz önüne alınması gerekmektedir. Sosyal medya kullanımının tek başına sosyal sorunları oluşturduğu kanısından uzak durulmalı, çok boyutlu bir yaklaşım benimsenmelidir (Öztat, 2023).

Sosyal platformların toplumsal etkilerini belirlemek için çeşitli ara değişkenlerin göz önüne alınması gerektiği öne sürülmektedir (Keles vd., 2020). Yalnızlık kavramı, bu değişkenler içinde son dönem sosyal çalışmalarda öne çıkan bir kavramdır. Yalnızlığın sıklıkla kişinin başkalarına olan bağlılığı açısından veya daha spesifik olarak "bir kişinin sosyal ilişkiler ağının önemli bir şekilde eksik olması durumunda oluşan hoş olmayan deneyim" olarak tanımlanmaktadır (Perlman & Peplau, 1981). Sosyal medya kullanımının mı yalnızlığa neden olduğu yoksa yalnız hissedenlerin mi sosyal medyaya yöneldiği konusu alanda tartışılmaktadır (Hancock vd., 2022)

Sunmuş olduğu görsel zemin nedeniyle diğer platformlar arasında farklı bir yere sahip olan Instagram'ın kullanımının artması, araştırmacıları Instagram'ın psikolojik iyi oluş üzerine etkilerini incelemeye yöneltmektedir (Faelens vd., 2021). Instagram'ın, anında fotoğraf çekmeyi ve paylaşmayı mümkün kılan yönü, Twitter gibi yazı odaklı platformların aksine Instagram

kullanıcılarını görseli incelemeye itmektedir (McCrow-Young, 2020). Kullanıcıların paylaştığı görselliğin beğenilmesi, görsellere gelen yorum ya da eleştiriler, Instagram kullanıcılarını farklı bir iletişim dinamiğine yöneltmektedir. Bu nedenle Instagram'a yönelik araştırmalarda, yoğunlukla Instagram'ın görsel boyutu öne çıkmaktadır. Görsel tabanlı olduğu için Instagram'ın diğer sosyal platformların aksine, artan sosyal varlık nedeniyle yalnızlığı azaltabileceği öne sürülmektedir (Pittman & Reich, 2016).

Yalnızlık olgusunun disiplinler arası çalışmalara konu olması, Instagram'ın görsel kullanıma ağırlık veren boyutuyla diğer sosyal platformlardan ayrılması nedeniyle Instagram ve yalnızlık kavramlarının birlikte ele alındığı çalışmaların dinamikleri merak konusudur. Çalışmaların sayısı, yıllara göre değişimi, alanda öne çıkan makalelerin daha sistemli yorumlanabilmesi adına bibliyometrik analiz yöntemi öne çıkmaktadır. Bu çalışmada ilgili problemten hareketle önce Instagram ve yalnızlık kavramlarına yönelik bir literatür taraması yapılacaktır. Çalışmanın yöntemine yer verilecek, elde edilen bulgular detaylandırılacaktır. Çalışmanın son bölümünde sonuçlar alandaki benzer araştırmalar ışığında tartışılacak, olası öneriler gelecek çalışmalar için sunulacaktır.

LİTERATÜR TARAMASI

Bu başlık altında çalışmanın konusunu oluşturan temel kavramlara yönelik bir bakış geliştirilmeye çalışılmıştır. Öncelikle yalnızlık kavramı açıklanmış, kavramla ilgili bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmış ve Instagram kullanımı ile yalnızlık ilişkisine dair bir yaklaşım sunulmuştur. İlgili literatür incelemesi ışığında oluşturulan araştırma sorularına yer verilmiştir.

Yalnızlık

Bireyler doğaları gereği sosyaldır (Heinrich & Gullone, 2006) ve asgari miktarda kalıcı, olumlu kişiler arası ilişki kurma ihtiyacına sahiptir (Baumeister & Leary, 1995). Bireylerin sosyal hayattan bekledikleri ilişkiler ile şu anda sahip olduğunu algıladığı ilişkiler arasında bir tutarsızlık olduğunda deneyimlenen negatif durum, yalnızlık olarak tanımlanmıştır (Peplau & Perlman, 1982). Bu açıdan yalnızlık, bir çeşit ilişkisel eksiklik (Weiss, 1973), sosyal eksiklik (Paula, 2011) ya da bu eksikliğe dair ortaya çıkan

sosyal acı (Cacioppo & Patrick, 2008) durumudur.

Yalnızlık, duygusal ve bilişsel bir algı sürecidir. Kişinin, sosyal ilişkilerindeki beklentilerinin karşılanmadığı algısı, yalnızlık açısından öne çıkmaktadır (Heinrich & Gullone, 2006). Bireylerin sosyal ilişkilerindeki algı boyutu öznel ve doğrudan arkadaş sayısı, sosyal temas sıklığı gibi göstergelerle ilişkili olmadığı öne sürülmektedir (Jones, 1981; Gierveld, 1998; Öztat & Gülnar, 2024). İçsel bir durum olan yalnızlık, sosyal ilişkilerin niceliksel özelliklerindense, ilişkilerden duyulan memnuniyet ve algılanan sosyal kabule dair öznel değerlendirmelerle şekillenmektedir (Asher & Paquette, 2003).

Dewey (2024), sosyal kabul açısından da tartışılabilir farklı toplumsal sorunların yalnızlığa zemin hazırladığını öne sürmektedir. Bu sorunlar; düşük ekonomik statü, istihdam edilebilir becerilere sahip olmamak veya yakın zamanda işini kaybetmek, fiziksel olarak farklı hissetmek, zorlu tedavi süreçlerinden geçmek, kronik hastalığı olmak, eğitimsiz olmak, büyük şehirde yaşamak, engelli olmak, dindar olmamak, emekli olmak, dul olmak, kadın olmak, ileri yaşta olmak (75 yaş ve üzeri) ve heteroseksüel olmamak olarak sıralanmıştır (Dewey, 2024).

Yalnızlık duygusunun, duygusal yalnızlık ve sosyal yalnızlık olarak ifade edilen farklı boyutları bulunmaktadır. Başka bir kişiye yakın ve samimi bağlanma eksikliğinden kaynaklanan durum; duygusal yalnızlık olarak ifade edilirken, kişinin ortak ilgi ve faaliyetlerini paylaştığı sosyal ilişkiler ağının eksikliği ise sosyal yalnızlık olarak açıklanmaktadır (Weiss, 1973). Buna paralel olarak Hawkley ve Cacioppo (2010) yalnızlığın, nesnel sosyal izolasyon ile değil, algılanan sosyal izolasyon ile eş anlamlı olduğunu öne sürmektedir. Bireyin tek başına olması, fiziksel bir yalnızlık, varoluşsal bir konu olarak olarak değerlendirilirken, bireyin çevresinde insanlar olmasına rağmen yalnız hissetmesi ise ruh hali ile ilgili bir durumdur (Fenger, 2018).

Cacioppo ve Cacioppo'nun (2018) çalışmasında; yalnızlık durumunun, nesnel sosyal izolasyon, depresyon, içe dönüklük veya zayıf sosyal beceriler gibi çeşitli göstergelerle ilişkilendirilmesinin hatalı olabileceği öne sürülmektedir. Yalnızlığın, bir bireyin, diğer insanların arasında bile olsa kendini sosyal olarak izole edilmiş olarak

algılayabilmesi durumu açısından benzersiz olduğu ifade edilmektedir (Cacioppo & Cacioppo, 2018).

Yalnızlık, araştırmalarda farklı toplumsal göstergelerle ilişkilendirilmektedir. Yalnızlık; yaşam doyumu, öznel refah ve sosyal medya kullanımı (Marttila vd., 2021), sosyal kaygı (O'Day & Heimberg, 2021), olumsuz deneyim ve bağlanma güvensizliği (Kascakova vd., 2025), aidiyet duygusu ve depresyon (Samadieh & Rezaei, 2024), duygusal semptomlar ve aşırı yeme (Mason, 2024), sosyal medya bağımlılığı (Çiftci vd., 2023), aşırı sosyal medya kullanımı ve öznel refah (Marttila vd., 2021) gibi konularla ilişkilendirilmiştir.

Instagram Kullanımı ve Yalnızlık İlişkisi

İnternet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması, farklı pek çok sosyal platform ya da uygulamanın hayatımıza girmesine neden olmuştur. Bu sosyal platformlardan biri olan Instagram, Ekim 2010'da kullanıcılarla buluşmuş, aylık 2 milyar aktif kullanıcıya sahip olarak hızla büyük bir sosyal medya platformu haline gelmiştir (Walsh, 2024). Twitter'da olduğu gibi farklı kullanım bilgisine ihtiyaç duyulan Instagram platformu, geç girdiği sosyal medya dünyasında kısa sürede yaygınlaşmıştır (Öztat, 2019). Instagram 2024 yılı itibarıyla dünyada en çok kullanılan 4. Platformdur (datareportal.com, 2024). Uygulama, temelde görüntü paylaşımına dayanmaktadır. Standart gönderilere ek olarak, kısa süreli hikaye ve daha uzun gönderilerin paylaşıldığı bir alt yapıya sahip olan Instagram, kullanıcıların yaratıcı bir etkileşime girmesine olanak tanımaktadır (Drivas & Vraimaki, 2024).

Instagram kullanımının görsel odaklı zemini, kullanıcıların sadece yazıya ya da sese dönük sosyal platformlardan oldukça farklı deneyimler yaşamasına neden olmaktadır. Instagram'da fotoğraf paylaşımının sosyal bağlılık, yalnızlık ve refah arasındaki ilişkileri önemli ölçüde düzenlediğini ifade edilmektedir. Bu açıdan Instagram'daki görünürlüğün, sosyal hayatın ikamesi olabilecek bir ağı oluşturup oluşturmadığı merak konusudur. Maclean vd. (2022), Instagram'da fotoğraf paylaşmanın; sosyal bağlılık, yalnızlık ve esenlik arasındaki ilişkileri önemli ölçüde ılımlı hale getirdiği öne sürülmektedir. Fakat sosyal bağlılık ve fotoğraf paylaşımı arttıkça iyi oluş düzeylerinin azaldığı, fotoğraf paylaşımının en çok geçici yalnızlık için düşük

sosyal bağıllık seviyelerinde faydalı olduğu ifade edilmiştir (Maclean vd., 2022).

Kullanıcılar açısından, fotoğraf ve görünürlüğün öne çıkan boyutu beğenilmedir. Instagram’da istenenden daha fazla beğeni almanın yalnızlığı azalttığı, ancak olumsuz etkiyi artırdığı ve bu sonucun beğenilerin görünürlüğüyle daha da kötüleştiği öne sürülmektedir. Ancak beğeniler düşük olduğunda, bu beğenilerin görünür olup olmaması olumsuz etki üzerinde bir fark yaratmamaktadır (Wallace & Buil, 2021). Instagram platformu, insanların yaptığı etkinlikleri yansıtan bir görseller denizidir ancak sürekli olarak diğer insanların hayatlarını izlemek, kişinin kendi hayatından memnuniyetsizlik duygusu yaratabilir (Rajan vd., 2022). Kullanıcıların, diğer kullanıcıların sosyal faaliyetlerini kendi hayatlarıyla kıyasladıkları bilinmektedir (Verduyn vd., 2020). Bu durum, kullanıcıların diğer kullanıcıları takip ettiği ve kendi profilini de izlediği profiller açısından dönüştürmeye çalıştığı bir çeşit kısır döngüye neden olabilmektedir. Yalnızlık bu süreçte kullanıcıların paylaşım nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yalnız hisseden Instagram kullanıcıları, sosyal bağıllık ve yalnızlık seviyelerini iyileştirmek için fotoğraf paylaşımına yönelebilmektedirler (Scott vd., 2018).

Instagram’ın problemlili kullanımı ve Instagram’a sürekli erişim; kullanıcılar üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Yalnızlık ve düşük öz kontrol yaşayan bireylerin Instagram’ı problemlili kullanmaya eğilimli olduğu ifade edilmektedir (Hasanah & Halimah, 2023). Instagram’a erişim sıklığının, Instagram kullanımını açıklamak adına öne çıktığı, erişim sıklığı arttıkça, depresyon ve yalnızlık düzeylerinin de arttığı ifade edilmektedir (Türkmen vd., 2022). Bu nedenle Instagram’da daha fazla vakit geçirmek, insanların önemli ölçüde daha yüksek düzeyde gelişmeleri kaçırmaya korkusuna kapılmasına ve yalnızlık yaşamasına neden olmaktadır (Rajan vd., 2022). Instagram’da daha fazla zaman geçiren Instagram yayıncıları, Instagram’da sadece gezinen kullanıcılara göre daha yüksek yalnızlık seviyesi bildirmişlerdir (Yang, 2016). Sosyal medya kullanımının artmasıyla katılımcıların kendilerini yalnız hissetme derecesinin de arttığı (Karakuş & Tarhan, 2023) daha yaygın bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yalnızlık, ilişkilerde nitelik ve anlam eksikliğinden kaynaklandığı için, bir bireyin çok sayıda sosyal medya

bağlantısına sahip olmasına rağmen yine de yalnız hissetmesi olasıdır (Masi C. vd., 2011).

Sosyal medya kullanımı ile yalnızlık arasındaki ilişkiler üzerine yapılan araştırmalarda, bireylerin sosyal medyayı farklı şekillerde kullanmaları nedeniyle, karışık bulgular ortaya çıktığı göz önünde tutulmalıdır (Schoenfeld & Fiori, 2021). Bu nedenle Instagram kullanım türü, kullanım amacı, kullanım sıklığı gibi farklılıkların yalnızlık ve psikolojik iyi oluş düzeylerinde değişiklikler oluşturabileceği öngörülmektedir. Instagram kullanımının yalnızlık veya refah üzerinde bir etkisi olmadığını öne süren Ye vd.’nin (2021) aksine; uygulamayı kullanan katılımcıların, hesabı olmayan katılımcılara göre daha düşük düzeyde kaygı, depresyon ve yalnızlık, daha yüksek düzeyde öz saygı bildirdiğini öne süren çalışmalar bulunmaktadır (Mackson vd., 2019).

Araştırmalara konu olan örneklem gruplarının veya dezavantajlı grupların, sosyal medya ve özellikle Instagram kullanımına yönelik farklı bildirimler sunduğu görülmektedir. Özellikle öğrencilerin, Instagram’a olan yakınlığı arttıkça, kendi bildirdikleri yalnızlık azalmıştır. Benzer şekilde, Instagram’da ne kadar çok içerik oluştururlarsa ve tüketirlerse, bildirilen yalnızlık o kadar azalmıştır. Facebook kullanımı için tutumlar, davranışlar ve yalnızlık arasında önemli bir korelasyon bulunamamıştır (Pittman, 2015). Yalnızlık, ilişkilerde nitelik ve anlam eksikliğinden kaynaklandığı için, bireylerin çok sayıda sosyal medya bağlantısına sahip olmasına rağmen yine de yalnız hissetmesi olasıdır (Masi vd., 2011).

Alandaki çalışmalar değerlendirildiğinde, Instagram kullanımının diğer sosyal platformlardan görüntü kullanımı zeminiyle ayrışabileceği görülmüştür. Bu nedenle sosyal medya çalışmalarında öne çıkan yalnızlık kavramının Instagram kullanımı açısından değerlendirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarının ele alındığı çalışmaları sistematik olarak inceleyen yayın sayısı oldukça azdır. Bu problemten hareketle bu çalışmada aşağıdaki araştırma soruları yer verilmiştir.

Araştırma Sorusu 1: 2013-2023 yılları arasında Scopus veri tabanında Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını içeren uluslararası bilimsel çalışmaların dağılımı nedir?

Araştırma Sorusu 2: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik uluslararası bilimsel çalışmaların akademik disiplinlere göre dağılımı nedir?

Araştırma Sorusu 3: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını içeren çalışmalarda en fazla atıfı hangi yazarlar almıştır?

Araştırma Sorusu 4: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik bilimsel çalışmalarda en fazla atıf alan eserler hangileridir?

Araştırma Sorusu 5: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik en çok yayın yapan uluslararası bilimsel dergiler hangileridir?

Araştırma Sorusu 6: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik en çok yayın yapan üniversiteler hangileridir?

Araştırma Sorusu 7: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik en çok bilimsel yayın yapan ülkeler hangileridir?

Araştırma Sorusu 8: Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını içeren uluslararası bilimsel yayınlarda hangi anahtar kelimeler daha sık kullanılmaktadır?

YÖNTEM

Bu başlık altında bu çalışmada benimsenen yöntem, veri toplama süreci ve kullanılan analizlere ilişkin bilgiler detaylandırılmıştır.

Araştırma tasarımı

Nicel yöntemin benimsendiği bu çalışmada Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını birlikte ele alan çalışmaların hangi disiplinlerde, hangi yıllarda ve hangi çalışmalarda öne çıktığını sistemli bir şekilde değerlendirebilmek adına bibliyometrik analiz yöntemi tercih edilmiştir. Büyük hacimli bilimsel verileri keşfetmek ve analiz etmek için yaygın bir yöntem olan bibliyometrik analiz, belirli bir alanda sistemli bilgiler sunarken, ilgili alana dair yeni çalışma alanlarına ışık tutar (Donthu vd., 2021). Bibliyometrik analiz, araştırmacıların konuyla ilgili katkılarını sayısallaştırmaktadır (Gupta vd., 2023). Son dönemde dünya çapında öne çıkan Scopus veya WoS veri tabanları üzerinden, akademik yayınların çıktıkları üzerinde belirli bir alandaki küresel araştırma eğilimlerini

anlamak, analiz etmek için bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmaktadır (Alsharif vd., 2020).

Bu çalışmada, Passas'ın (2024) çerçevesini çizdiği bibliyometrik analiz aşamaları uygulanmıştır. Bu doğrultuda; araştırma soruları belirlenmiş, veri tabanına (Scopus) karar verilmiş, veriler tasniflenmiş, analiz basamakları netleştirilmiş (yıllara göre yayın sayısı, disiplinlere göre yayın sayısı oranı, en çok atıf alan yazar, yayın, ülke, dergi, üniversite ve en fazla kullanılan anahtar kelimeler), verilerin işlenmesi için uygun teknik ve yazılım belirlenmiş (VOSviewer), veriler çalıştırılmış ve görselleştirilmiştir.

Veri Toplama

Bu çalışmada bibliyometrik analiz için kapsamlı bir veri sunması nedeniyle (Haq, 2020; Passas, 2024), veriler Scopus'tan çekilmiştir. Veriler “instagram kullanımı (instagram use)” ve ikincil olarak “yalnızlık (loneliness)” anahtar kelimeleriyle 05.09.2024 tarihinde Scopus veri tabanından indirilmiştir. Veriler; 2013-2023 yılları arasındaki; sosyal bilimler, psikoloji ve multidisipliner alanlardaki toplam 69 yayın; makale (n=55), konferans bildirisi (n=8), kitap bölümü (n=3), gözden geçirme (n=2) ve konferans incelemesi (n=1) ile sınırlandırılmıştır.

Kullanılan Analizler

Çalışmadaki analizler için VOSviewer programı kullanılmıştır. VOSviewer, bibliyometrik ağ verilerini görselleştirmek için haritalar oluşturmak adına kullanılmaktadır, programın adı, benzerlik görselleştirmesinden gelmektedir. VOSviewer, belirli bir zaman diliminde, yayın sayısı, anahtar kelime, atıf yoğunluğu vb. haritalarda metin madenciliği özelliğini kullanarak yüksek etkiye sahip konuları görmek için kullanılmaktadır (Wong, 2018). Bu çalışmada ilgili veri kümesinden yola çıkarak; Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramları ile ilgili; en çok atıf alan yazarlar, en çok atıf alan yayımlar, en çok yayın yapan dergiler, en çok yayın yapan üniversiteler, en fazla yayın yapan ülkeler ve en sık kullanılan anahtar kelimeleri belirlemeye yönelik bibliyometrik analiz yapılmıştır. İlgili parametreler tablolaştırılmış sonrasında VOSviewer yardımıyla analizler görselleştirilmiştir ve yorumlanmıştır.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Instagram kullanımı ve yalnızlık anahtar kelimeleri ile ilgili yıllara göre yayın sayısı açısından aşağıdaki grafiğe ulaşılmıştır. Tablo 1’de görülebileceği üzere ilgili kavramlara yönelik son üç yılda yayın sayısı önemli bir artış göstermiştir. 2017 ve 2019 yıllarındaki yayın sayısındaki küçük farklılıklar göz ardı edilecek olursa, Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarının birlikte ele alındığı çalışmaların giderek arttığı 2023 yılında en yüksek sayıya (n=19) ulaştığı görülmektedir.

Tablo 1: Yıllara Göre Yayın Sayısı

Yıl	Belge Sayısı
2023	19
2022	14
2021	13
2020	7
2019	9
2018	3
2017	1
2016	2
2015	1

Anahtar kelimelerin disiplinlere göre nasıl dağıldığına bakılmıştır. Sonuçlar Tablo 2’de paylaşılmıştır. Buna göre Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramları en çok sosyal bilimler disiplininde (%22.8) ele alınmaktadır. Sosyal bilimleri, psikoloji (%19.5) ve bilgisayar bilimleri (%16.3) takip etmektedir.

Tablo 2: Disiplinlere Göre Yayın Sayısı Oranı

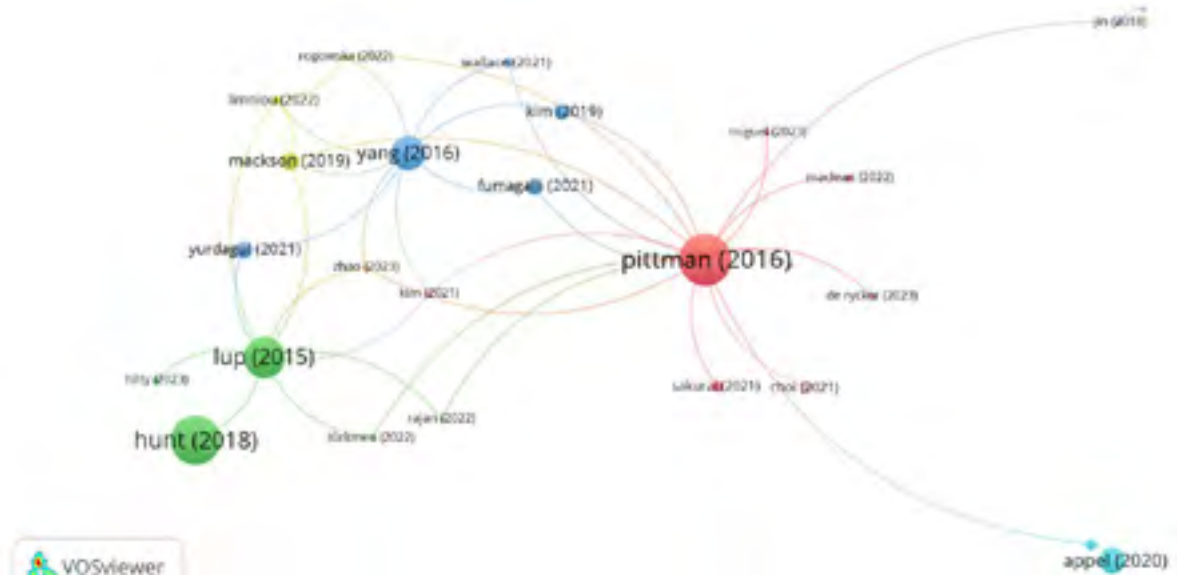
Disiplin	Belge Sayısı Oranı
Sosyal Bilimler	22.8
Psikoloji	19.5
Bilgisayar Bilimleri	16.3
Tıp	11.4
Sanat ve Beşerî Bilimler	7.3
Mühendislik	7.3
Matematik	3.3
Karar Bilimleri	2.4
Çevre Bilimi	2.4
İşletme Yönetimi Muhasebesi	1.6
Diğer	5.7

Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramını ele alan çalışmalar, en çok atıf alan yazarlar açısından ele alınmış, en az bir yayın ve en az bir atıfıla sınırlandırılarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Görsel 1’de paylaşılmıştır. Buna göre ilgili kavramları ele alan, en çok atıf alan yazarlar; 541 atıfıla Matthew Pittman ve Brandon Reich olmuştur. Pittman ve Reich’i Melissa Hunt (n=486) takip etmektedir. Instagram kullanımı ve yalnızlık üzerine en çok atıf alan üçüncü yazar ise Katherine Lup’dur (n=331).

Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını ele alan çalışmalar içerisinde en çok atıf alan yayın, en az iki atıfıla sınırlandırılarak incelenmiştir. Buna göre en çok atıf alan yayın, Matthew Pittman ve Brandon Reich (2016)



Görsel 1: İncelenen Çalışmalar İçerisinde En Çok Atıf Alan Yazarlar



tarafından yayınlanan “Social media and loneliness: Why an Instagram picture may be worth more than a thousand Twitter words” adlı çalışmadır (n=541). Çalışmada (Pittman & Reich, 2016); sosyal medya kullanımı arttıkça yalnızlığın yükseldiğini fakat Instagram’ın görsel tabanlı oluşunun artan sosyal varlık nedeniyle yalnızlığı azaltabileceği ifade edilmektedir. En çok atıf alan ikinci yayın Melissa G. Hunt’ın vd.’e (2018) ait “No More FOMO: Limiting social media decreases loneliness and depression” isimli çalışmadır (n=486). Çalışmada, sınırlı sosyal medya kullanan grupta, yalnızlık ve depresyon seviyelerinin düştüğü ifade edilmiştir. Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını birlikte ele alan, en çok atıf alan üçüncü çalışma ise Lup vd.’ne (2015) ait “Instagram #instasad?: Exploring associations among instagram use, depressive symptoms, negative social comparison, and strangers followed” başlıklı çalışmadır (n=331). Çalışmada



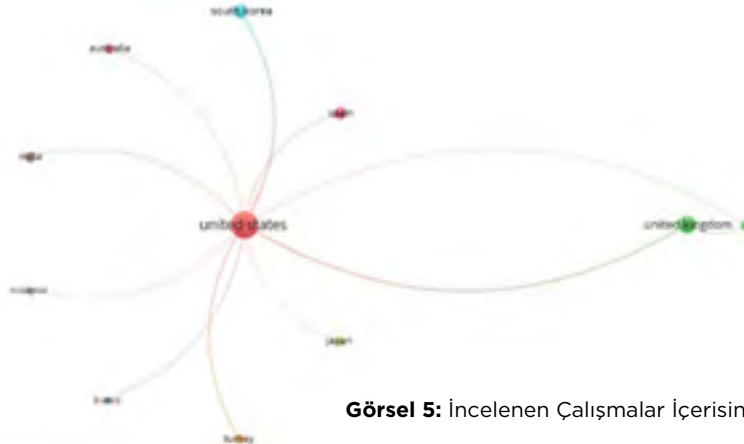
Görsel 4: İncelenen Çalışmalar İçerisinde En Çok Yayın Yapan Üniversiteler

Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarına yönelik çalışmalar üniversiteler bazında değerlendirilmiştir. En az iki yayın ve en az iki atıfla sınırlandırılan incelemenin sonuçları Görsel 4’te paylaşılmıştır. Buna göre ABD’de yer alan Oregon Üniversitesi’ne bağlı Lundquist College of Business ve yine Oregon Üniversitesi’ne bağlı School of Journalism and Communication; 1 yayın, 541 atıf ve 39 total bağlantı gücüyle ilk sırada yer almaktadır. ABD’de yer alan Pace Üniversitesi’ne bağlı Psychology Department; 1 yayın, 331 atıf ve 29 total bağlantı gücü ile ikinci sırada bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise; 1 yayın, 233 atıf ve 20 total bağlantı gücüyle, ABD’de yer alan Memphis Üniversitesi’nin Department of Counseling Educational Psychology and Research birimi gelmektedir. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi ise 1 yayın, 2 atıf ve 3 total bağlantı gücüyle dünya sıralamasında 21. sırada görülmektedir.

Instagram kullanımı ve yalnızlık üzerine en çok yayın yapan ülkeler en az 2 yayın ve en az 2 atıfla sınırlandırılarak incelenmiştir. Sonuçlar Görsel 5’te

paylaşılmıştır. Buna göre ABD, 26 yayın, 2206 atıf ve 32 total bağlantı gücüyle ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise 11 yayın, 251 atıf ve 10 total bağlantı gücüyle İngiltere bulunmaktadır. Güney Kore, 7 yayın, 170 atıf ve 9 total bağlantı gücüyle üçüncü sırada görülmektedir. Türkiye ise 3 yayın, bu yayınlara gelen 62 atıf ve 5 total bağlantı gücüyle 8. sırada yer almaktadır.

Instagram kullanımı ve yalnızlık konusuyla ilgili son olarak çalışmalarda kullanılan anahtar kelimeler en az 2 birlikte kullanımla sınırlandırılarak incelenmiştir. Sonuçlar Görsel 6’da paylaşılmıştır. Buna göre Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını ele alan çalışmalarda en çok “loneliness” anahtar kelimesi kullanılmıştır (n=32). İkinci sırada kullanılan anahtar kelime ise “social media” olmuştur (n=26). Instagram ve yalnızlık üzerine en çok kullanılan üçüncü anahtar kelime ise “Instagram” olarak görülmektedir (n=21). Instagram ve yalnızlık konularında en az kullanılan anahtar kelimeler ise “Covid-19” (n=2), “social support” (n=2) ve “pandemic” (n=2) olmuştur.



Görsel 5: İncelenen Çalışmalar İçerisinde En Çok Yayın Yapan Ülkeler

Melissa G. Hunt'ın vd.'e (2018) ait "No more FOMO: Limiting social media decreases loneliness and depression" isimli çalışmadır (n=486). Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını birlikte ele alan en çok atıf alan üçüncü çalışma ise Lup vd.'ne (2015) ait "Instagram #instasad?: Exploring associations among instagram use, depressive symptoms, negative social comparison, and strangers followed" başlıklı yayın olmuştur (n=331).

Instagram kullanımı ve yalnızlık konulu çalışmalar, en fazla yayın yapan dergi açısından incelendiğinde birinci sırada; 3 yayın ve bu yayınlara gelen 775 atıf ile Computers in Human Behavior dergisi bulunmaktadır. İkinci sırada 2 yayın ve 564 atıf ile Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking dergisi yer almaktadır. En çok yayın yapan üçüncü dergi ise 2 yayın ve 497 atıf ile Journal of Social and Clinical Psychology'dir.

İlgili kavramlara yönelik en fazla yayın yapan üniversitelerde ABD'de yer alan Oregon Üniversitesi öne çıkmaktadır. Oregon Üniversitesi'ne bağlı Lundquist College of Business ve School of Journalism and Communication; 1 yayın, 541 atıf ve 39 total bağlantı gücüyle ilk sırada yer almaktadır. Aynı sıralamada, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi ise 1 yayın, 2 atıf ve 3 total bağlantı gücüyle 21. sırada yer almaktadır.

Instagram kullanımı ve yalnızlığı konu edinen çalışma sayısında da öne çıkan ülke ABD olmuştur. ABD, 26 yayın, 2206 atıf ve 32 total bağlantı gücüyle ilk sırada yer almaktadır. ABD'yi İngiltere (n=11) ve Güney Kore (n=7) takip etmektedir. Türkiye ise bu sıralamada 3 yayın, 62 atıf ve 5 total bağlantı gücüyle 8. sırada bulunmaktadır. Anahtar kelimelere bakıldığında; çalışmalarda en çok "loneliness" anahtar kelimesinin kullanıldığı görülmektedir (n=32). İkinci sırada kullanılan anahtar kelime ise "social media" (n=26) üçüncü sırada ise "Instagram" (n=21) kelimesi gelmektedir. Instagram ve yalnızlık konularında en az kullanılan anahtar kelimeler ise "Covid-19" (n=2), "social support" (n=2) ve "pandemic" (n=2) olmuştur.

Instagram kullanımı ve yalnızlık kavramlarını ele alan çalışmalar son on yıl içinde artan bir eğriye sahiptir. Instagram kullanımı ve yalnızlık her ne kadar sosyal bilimler alanında öne çıksa da kavramların disiplinler arası

çalışmalara konu olduğu görülmektedir. Alanda öne çıkan yayınlarda Instagram kullanımının görsellik nedeniyle yalnızlık açısından farklı sonuçlar verebileceği ifade edilmektedir (Pittman & Reich, 2016). Bu durum temelde sosyal medyanın insanları birbiriyle bağlama amacını hatırlatmakta ve günümüz şartlarında yalnızlığı azaltma potansiyeli olduğuna da dikkat çekmektedir (Pittman, 2015). Çalışmalarda sadece kullanım ve etkileri değil, platformun ne sıklıkta ve hangi amaçlarla kullanıldığı da yalnızlık açısından incelenmiştir (Wallace & Buil, 2021). Fakat Instagram ve yalnızlığa dair sonuçlar, diğer sosyal platformlardan görüntü paylaşımı ve etkileri açısından farklılaşsa da çalışmalarda genel olarak sosyal medya ve yalnızlık ilişkisine dair pozitif korelasyondan söz edilmektedir (Karakuş & Tarhan, 2023; Sarman & Tuncay, 2023). Bu durum farklı örneklemelerde ve sosyal platformların değişen özelliklerine yönelik yalnızlık ve diğer psikolojik göstergeler üzerinden yeni çalışmalar yapılması ihtiyacını doğurmaktadır. Türkiye'nin Instagram kullanımı ve yalnızlık konulu çalışmalarda dünya çapında 8. sırada yer aldığı görülmektedir. Sosyal medya kullanımında üst sıralarda yer aldığı bilinen Türkiye'de (weraresocial.com, 2023), sosyal medya ve toplumsal etkileri konulu çalışmaların desteklenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Alsharif, A. H., Salleh, N. Z., & Baharun, R. (2020). Research trends of neuromarketing: A bibliometric analysis. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 98(15), 2948-2962.
- Asher, S., & Paquette, J. (2003). Loneliness and peer relations in childhood. *Current Directions in Psychological Science*, 12, 75-78.
- Baumeister, R., & Leary, M. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117, 497-529.
- Cacioppo, J., & Cacioppo, S. (2018). The growing problem of loneliness. *The Lancet*, 391.
- Cacioppo, J., & Patrick, W. (2008). *Loneliness: Human nature and the need for social connection*. WW Norton & Company.
- Çiftci, N., Yıldız, M., & Çiftci, K. (2023). The mediating role of social ostracism in the effect of social media addiction on loneliness in adolescents. *Journal of Pediatric Nursing*, 177-183. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2023.09.005>.
- datareportal.com. (2024, Ekim 22). *Global social media statistics*. datareportal.com: <https://datareportal.com/social-media-users> adresinden alındı
- Dewey, J. (2024). Loneliness (psychology). *Salem Press Encyclopedia, Research Starters*.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Drivas, I., & Vraimaki, E. (2024). Unveiling the feed: Academic libraries' instagram unpacked. *The Journal of Academic Librarianship*, 50(5). <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2024.102924>
- Faelens, L., Hoorelbeke, K., Cambier, R., Put, J., Putte, E., Raedt, R., & Koster, E. (2021). The relationship between Instagram use and indicators of mental health: A systematic review. *Computers in Human Behavior Reports*, 4(100121). <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2021.100121>.
- Fenger, A. (2018). Alone vs. loneliness. *Addiction Medicine ve Therapy*, 5(3), 127. <https://doi.org/10.15406/mojamt.2018.05.00105>
- Gierveld, J. (1998). A review of loneliness: concept and definitions, determinants and consequences. *Review in Clinical Geontology*, 8, 73-80.
- Gonzales, A. (2017). Disadvantaged minorities' use of the Internet to expand their social networks. *Communication Research*, 44(4), 467-486. <https://doi.org/10.1177/0093650214565925>
- Gupta, K., Kumar, C., Deshpande, A., Mittal, A., Chopade, P., & Raut, R. (2023). Internet gaming addiction a bibliometric review. *Emerald Insight*, 52(1), 62-72. <https://doi.org/10.1108/IDD-10-2022-0101>
- Hancock, J., Sunny Xun, L., Luo, M., & Mieczkowski, H. (2022, Mart 9). *Psychological well-being and social media use: A meta-analysis of associations between social media use and depression, anxiety, loneliness, eudaimonic, hedonic and social well-being*. papers.ssrn.com: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4053961 adresinden alındı
- Haq, I. (2020). Social sciences research in Pakistan; Bibliometric analysis. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*(4499), 1-12.
- Hasanah, P., & Halimah, L. (2023). Pengaruh lonelinessdan self-controlterhadap Instagram social media disorderpada emerging adulthood. *Bandung Conference Series: Psychology Science*. Bandung: Universitas Islam Bandung. <https://doi.org/10.29313/bcps.v3i1.5524>
- Hawkley, L., & Cacioppo, J. (2010). Loneliness matters: A theoretical and empirical review of consequences and mechanisms. *Annals of Behavioral Medicine*, 40, 218-227. <https://doi.org/10.1007/s12160-010-9210-8>
- Heinrich, L., & Gullone, E. (2006). The clinical significance of loneliness: A literature review. *Clinical Psychology Review*, 26(6), 695-718. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2006.04.002>.
- Huang, C. (2022). A meta-analysis of the problematic social media use and mental health. *International Journal of Social Psychiatry*, 68(1), 12-33. <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2021.100121>.

doi.org/10.1177/0020764020978434

- Hunt, M., Marx, R., Lipson, C., & Young, J. (2018). No more FOMO: Limiting social media decreases loneliness and depression. *Journal of Social & Clinical Psychology*, 37(10). <https://doi.org/10.1521/jscp.2018.37.10.751>
- Jones, W. (1981). Loneliness and social contact. *Journal of Social Psychology*, 113, 295–296.
- Karakuş, M., & Tarhan, A. (2023). Yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişki. *İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 209-232. <https://doi.org/10.59534/jcss.1300658>
- Kardefelt-Winther, D. (2014). A conceptual and methodological critique of internet addiction research: Towards a model of compensatory internet use. *Computers in Human Behavior*, 31, 351-354. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.10.059>
- Kascakova, N., Furstova, J., Hasto, J., & Tavel, P. (2025). Associations of multiple adverse childhood experiences, attachment insecurity and loneliness with physical and mental health difficulties in a representative Slovak sample. *Preventive Medicine Reports*(102982). <https://doi.org/10.1016/j.pmedr.2025.102982>.
- Katz, E., Blumler, J., & Gurevitch, M. (1973). Uses and gratifications research. *The Public Opinion Quarterly*, 37(4), 509-523.
- Keles, B., McCrae, A., & Grealish, A. (2020). A systematic review: The influence of social media on depression, anxiety and psychological distress in adolescents. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 79-93,. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1590851>
- Lup, K., Trub, L., & Rosenthal, L. (2015). Instagram #instasad?: exploring associations among instagram use, depressive symptoms, negative social comparison, and strangers followed. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(5), 247-252. <https://doi.org/10.1089/cyber.2014.0560>
- Mackson, S., Brochu, P., & Schneider, B. (2019). Instagram: Friend or foe? The application's association with psychological well-being. *New Media & Society*, 21(10), 2160-2182. <https://doi.org/10.1177%2F1461444819840021>
- Maclean, J., Al-Saggaf, Y., & Hogg, R. (2022). Instagram photo sharing and its relationships with social connectedness, loneliness, and well-Being. *Social Media + Society*, 8(2). <https://doi.org/10.1177/20563051221107650>
- Marttila, E., Koivula, A., & Räsänen, P. (2021). Does excessive social media use decrease subjective well-being? A longitudinal analysis of the relationship between problematic use, loneliness and life satisfaction. *Telematics and Informatics*, 59(101556). <https://doi.org/10.1016/j.tele.2020.101556>.
- Masi, C., Chen, H., Hawkey, L., & Cacioppo, J. (2011). A meta-analysis of interventions to reduce loneliness. *Personality and Social Psychology Review*, 15, 219-266. <https://doi.org/10.1177/1088868310377394>
- Mason, T. (2024). Loneliness as a moderator of the association of affective symptoms and binge eating among college women. *Eating Behaviors*, 54(101903). <https://doi.org/doi.org/10.1016/j.eatbeh.2024.101903>.
- McCrow-Young, A. (2020). Approaching Instagram data: reflections on accessing, archiving and anonymising visual social media. *Communication Research and Practice*, 7(1), 21–34. <https://doi.org/10.1080/22041451.2020.1847820>
- O'Day, E., & Heimberg, R. (2021). Social media use, social anxiety, and loneliness: A systematic review. *Computers in Human Behavior Reports*, 3(100070). <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2021.100070>
- Öztat, F. (2019). Aile içi iletişim doyumu ve sosyal medya kullanım ilişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.
- Öztat, F. (2023). *Sanal Dünya Gerçek Hayat Sosyal Sermayenin İnternete Yansımaları*. Literatürk.
- Öztat, F., & Gülnar, B. (2024). Yalnızlık, olumlu ve olumsuz deneyim düzeyleri ile sosyal medya kullanım ilişkisi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34, 801-827. <https://doi.org/10.1177/0020764020978434>

org/10.56597/kausbed.1495136

Passas, I. (2024). Bibliometric analysis: The main steps. *Encyclopedia*, 4(2), 1014-1025. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia4020065>

Paula, K. (2011). Yalnızlık Hissi: Teorik Yaklaşımlar (Çev. S. Zengin&M.Kızılgeçit). *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 11(3), 217-229.

Peplau, L., & Perlman, D. (1982). Perspectives on loneliness. P. L. A., & P. D. içinde, *Loneliness: A sourcebook of current theory, research and therapy* (s. 1-18). Wiley.

Perlman, D., & Peplau, L. (1981). Toward a social psychology of loneliness. *Personal Relationships*, 3, 31-56.

Pittman, M. (2015). Creating, consuming, and connecting: Examining the relationship between social media engagement and loneliness. *The Journal of Social Media in Society*, 4(1).

Pittman, M., & Reich, B. (2016). Social media and loneliness: Why an Instagram picture may be worth more than a thousand Twitter words. *Computers in Human Behavior*, 62, 155-167. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.084>

Rajan, B., Jose, L., & Sundar, T. (2022). Are You Hooked to the 'Gram'? Exploring the Correlation between Loneliness, the fear of missing out, and Instagram usage among young Indians. *Palabra Clave*. <https://doi.org/10.5294/pacla.2022.25.2.5>

Rejeb, R., Rejeb, K., & Abdollahi, A. (2022). The big picture on Instagram research: Insights from a bibliometric analysis. *Telematics and Informatics*, 73(101876). <https://doi.org/10.1016/j.tele.2022.101876>

Rokach, A. (1989). Antecedents of loneliness: A factorial analysis. *Journal of Psychology*, 123, 369-384.

Russell, D., Cutrona, C., Rose, J., & Yurko, K. (1984). Social and emotional loneliness: An examination of Weiss's typology of loneliness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46, 1313-1321.

Samadieh, H., & Rezaei, M. (2024). A serial mediation model of sense of belonging to university and

life satisfaction: The role of social loneliness and depression. *Acta Psychologica*(102982). <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2024.104562>.

Sarman, A., & Tuncay, S. (2023). The relationship of Facebook, Instagram, Twitter, TikTok and WhatsApp/Telegram with loneliness and anger of adolescents living in Turkey: A structural equality model. *Journal of Pediatric Nursing*, 72, 16-25. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2023.03.017>

Schoenfeld, R., & Fiori, K. (2021). All social media are not created equal: Instagram, Finsta, and loneliness. *Journal of Social, Behavioral, and Health Sciences*, 15(1), 258-277. <https://doi.org/10.5590/JSBHS.2021.15.1.18>

Scott, G., Boyle, E., Czerniawska, K., & Courtney, A. (2018). Posting photos on Facebook: The impact of narcissism, social anxiety, loneliness, and shyness, personality and individual differences. *Personality and Individual Differences*, 133, 67-72. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.12.039>

Türkmen, O., Kavaklı, M., & Ak, M. (2022). The multiple mediating roles of self-esteem and happiness in the relationship between loneliness and depression in Facebook and Instagram users (eng). *Turkish J Clin Psy*, 25(1), 23-30. <https://doi.org/10.5505/kpd.2022.79663>

Verduyn, P., Gugushvili, N., & Massar, K. (2020). Social comparison on social networking sites. *Current Opinion in Psychology*, 32-37. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2020.04.002>

Wallace, E., & Buil, I. (2021). Hiding Instagram likes: Effects on negative affect and loneliness. *Personality and Individual Differences*, 170(110509). <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110509>

Walsh, S. (2024, Ekim 2). *Instagram statistics and fact facts for 2024*. [searchenginejournal.com: https://www.searchenginejournal.com/instagram-facts/314439/ adresinden alındı](https://www.searchenginejournal.com/instagram-facts/314439/)

Weiss, R. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. The MIT Press.

wearesocial.com. (2023, Mart). *Digital 2020 global overview report*. [wearesocial.com: https://](https://wearesocial.com)

wearesocial.com/wp-content/uploads/2023/03/
Digital-2023-Global-Overview-Report.pdf
adresinden alındı

- Wong, D. (2018). VOSviewer. *Technical Services Quarterly*, 35(2), 219–220. <https://doi.org/10.1080/07317131.2018.1425352>
- Yang, C. (2016). Instagram use, loneliness, and social comparison orientation: Interact and browse on social media, but don't compare. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(2). <https://doi.org/10.1089/cyber.2016.0201>
- Ye, S., Ho, K., & Zerbe, A. (2021). The effects of social media usage on loneliness and well-being: analysing friendship connections of Facebook, Twitter and Instagram. *Information Discovery and Delivery*, 49(2), 136-150. <https://doi.org/10.1108/IDD-08-2020-0091>